

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. kl. 7 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om tullfrihet för hylsor, kulor och tändhattar till mauserpatroner.

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, N:o 85, af herr *H. F. A. E. Pantzarhielm*, har förslag framställts,

»att Riksdagen ville besluta, att hylsor, kulor och tändhattar till 6,5 mm. mauserpatroner — 6,5 mm. skarpa patroner m/94 — må vid införsel vara tullfria».

Till stöd härför anför motionären följande:

»Genom cirkulär af den 15 december 1902 har arméförvaltningen föreskrifvit bland annat, att skarp ammunition till 6,5 mm. gevär från vissa kronans förråd, på rekvisition af vederbörande ordförande, må tillhandahållas landets skytteföreningar och skyttegillen till ett pris af 8 öre per patron, inberäknadt laddram.

Det torde kunna ifrågasättas, huruvida den härmed inslagna vägen för att från statens sida tillgodose de frivilliga skytteföreningarnas och skyttegillenas ammunitionsbehof är välbetänkt. I regeringens till 1900 års Riksdag inlämnade förslag till ammunitionsfabrik å Karlsborg beräknas kostnaden för hvarje skarp patron till 6,5 mm. mausergevär till 9,9 öre, då samtliga patrone delar tillverkas vid statens egna verkstäder, samt till 10,9 öre, om hylsorna levereras af enskilda verkstäder, men tillverkningen i öfrigt utföres vid statens. Skillnaden mellan det nu senast bestämda försäljningspriset, 8 öre per patron, och ofvan anförda tillverkningspris är emellertid så afsevärd, att det torde kunna antagas, att staten genom denna prisreduktion förlorar på hvarje patron, som

säljes till skytteföreningarna. Skulle så vara förhållandet, så ökas därigenom på indirekt väg det anslag till ammunition m. m., som Riksdagen hvarje år beviljar till det frivilliga skytteväsendets befrämjande, hvilket väl icke är riktigt, hvarjämte denna form för tillhandahållandet af billig ammunition till skytteföreningarna gifvetvis verkar därhän, att hädanefter inga enskilda fabriker kunna sälja ammunition till skytteföreningar. Till belysning af den omfattning försäljningen af mauserpatroner och omladdningar af mauserhylsor under år 1902 vid en enskild fabrik uppnått, kan anföras, att aktiebolaget Svenska krutfabrierna i Landskrona ensamt under sagda år försålt 330,000 st. nya 6,5 mm. mauserpatroner samt omladdat 565,000 st. 6,5 mm. mauserhylsor.

Visserligen torde det vara allmänt erkänt såsom ett oeftergifligt villkor för uppehållande af den för vårt lands försvar så betydelsefulla skytterörelsen och densanmas vidare utveckling på frivillighetens väg, att staten i så stor utsträckning, som ske kan, ej allenast bereder skyttar i värnpliktsåldern tillgång till fri ammunition, utan äfven öfriga aktiva medlemmar i skyttegillen och skytteföreningar tillfälle att på ett lätt och bekvämt sätt förskaffa sig behöflig ammunition till ett så billigt pris som möjligt. Men detta mål skulle för visso kunnat vinnas utan att staten därför behöft vidtaga åtgärder, som på ett mindre hänsynsfullt sätt beröra tredje mans lofliga intressen. Genom att anslå till hvarje skytteförening ett efter antalet aktiva medlemmar lämpadt antal skarpa patroner, som kostnadsfritt tillhandahållos, höja det direkta anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande samt bestämma det pris, som skytteföreningarna hade att betala för ammunition, som behöfdes — utöfver den gratis lämnade — till statens eget beräknade tillverkningspris, skulle på ett fullt lojalt sätt ändamålet vunnits, utan att staten uppträdt som konkurrent på den redan förut magra inhemska marknaden.

Under nuvarande förhållanden, sådana de blifvit genom utfärdandet af ofvannämnda arméförvaltningens cirkulär, torde borttagandet af tullen på patrondelar vara det närmaste medlet att i någon mån återställa jämvikten.

Tullen å hylsor, kulor och tändhattar för 6,5 mm. mauserpatroner utgår nu med respektive 35, 50 och 120 öre per kg. Bortfaller denna tull, så bli därigenom äfven andra fabriker än statens i tillfälle att tillhandahålla skytteföreningar och skyttegillen mauserpatroner billigare än hittills. Priset kunde då nedbringas med ett öre per ny patron mot det nuvarande och omladdning af hylsor kunna utföras ett halft öre billigare än nu.»

Införseln till riket af patroner, laddade och oladdade, hvilka båda slag draga en tull af 35 öre för kilogram, har enligt den officiella statistiken under nedannämnda år utgjort:

	laddade:	oladdade:
år 1892	kg. 12,480	kg. 16,476
” 1893	” 12,337	” 21,647
” 1894	” 12,512	” 17,746
” 1895	” 12,531	” 20,908
” 1896	” 19,472	” 28,839
” 1897	” 10,589	” 31,411
” 1898	” 14,107	” 33,280
” 1899	” 23,679	” 41,847
” 1900	” 19,709	” 41,738
” 1901	” 26,726	” 48,954

Införseln af det i motionen afsedda slag af patronhylsor kan, då sådana icke finnas i statistiken särskildt upptagna, ej uppgifvas.

Kulor till mausergevär tullbehandlas såsom andra arbeten af koppar, andra slag, med tull af 50 öre för kilogram. Någon uppgift om införseln af sådana kulor kan af nyssnämnda anledning icke heller erhållas.

Hvad beträffar tändhattar eller knallhattar, hvilka äro belagda med tull af 1 krona 20 öre för kilogram, utvisas införseln däraf under nedannämnda år af följande från den officiella statistiken hämtade siffror:

år 1892	kg. 13,397
” 1893	” 10,284
” 1894	” 9,561
” 1895	” 10,617
” 1896	” 12,113
” 1897	” 11,668
” 1898	” 13,675
” 1899	” 12,743
” 1900	” 12,418
” 1901	” 16,736

Motionärens förslag afser att genom borttagandet af tullen å hylsor, kulor och tändhattar till ifrågavarande slag af ammunition sätta enskilda ammunitionsfabriker i tillfälle att försälja dylik ammunition till billigare pris än nu är fallet och därigenom kunna täfla med statens fabriker, från hvilka enligt motionärens uppgift skulle till skytteföreningar inom

landet försäljas sådan ammunition till lägre pris än tillverkningskostnaden. Bevillningsutskottet, som vid behandlingen af förevarande motion icke lärer hafva att ingå på frågan om villkoren för statens tillhållande af ammunition åt skytteföreningarna, utan endast att utlåta sig om det i motionen framställda förslaget, kan emellertid icke biträda motionen, då det torde vara uppenbart, att den ifrågasatta tullfriheten skulle för annan svensk industri medföra större skada, än det gagn, som genom borttagande af tullen skulle beredas ammunitionsfabrikerna. Enligt hvad utskottet inhämtat, har på senare tiden anlagts en fabrik i Göteborg för tillverkning af kulor till mauserpatroner, hvarjämte fabrikation af hylsor till dylika bedrifves af Nordiska metallaktiebolaget i Västerås. Borttagandet af tullen å hylsor och kulor skulle för dessa fabrikationer medföra stora svårigheter genom den oförmåliga konkurrensen från utlandets i stor skala bedrifna tillverkning. Då det är af vikt, att den vid enskilda fabriker inom landet förekommande tillverkning af beståndsdelarne till ammunition upprätthålles och förkofras, anser sig utskottet böra hemställa,

att herr Pantzarhielms förevarande motion om tullfrihet för hylsor, kulor och tändhattar till 6,5 mm. mauserpatroner icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1903.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation:

af herr *Pantzarhielm*. som ansett, att motionen bort af utskottet tillstyrkas.

Herr *Lithander* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet.